

Warszawa, 31/03/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-584001-X-08/PM

00-090 Warszawa Tel. centr. 022 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 022 827 64 53

Pani Katarzyna Hall

Minister Edukacji Narodowej

Szanowna Pani Minister

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają liczne skargi rodziców dzieci, które w 2008 r. skończą 3 lata, urodzonych między 1 września, a 31 grudnia, dotyczące rekrutacji do przedszkoli. Rodzice ci kwestionują zasady przyjęć do przedszkoli, które w praktyce eliminują ich dzieci i nie pozwalają na ich przyjęcie do przedszkola w bieżącym roku.

Ze skarg kierowanych do Rzecznika wynika, że w przypadku rekrutacji realizowanej poprzez zapisy w przedszkolach nie ma możliwości przyjęcia do przedszkola dziecka urodzonego po dniu 31 sierpnia, ze względu na nieukończenie przez to dziecko trzeciego roku życia. Natomiast w gminach, w których wprowadzono elektroniczną rejestrację dzieci, premiuje się dzieci urodzone przed dniem 1 września. Np. w Warszawie takie dziecko uzyskuje automatycznie 1000 punktów przewagi, co w sposób oczywisty wyklucza młodszych rówieśników z możliwości dostępu do przedszkola publicznego.

Opisany powyżej stan rzeczy wynika przede wszystkim z braku dostatecznej liczby miejsc w przedszkolach w stosunku do występujących w tym zakresie potrzeb.

Analizując powstałą sytuację z punktu widzenia obowiązującego prawa wskazać należy, iż w myśl art. 14 ust. 1 zd. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z

2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku 3-6 lat. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dyrektor przedszkola może przyjąć do przedszkola dziecko, które ukończyło 2,5 roku (art. 14 ust. 1b ustawy o systemie oświaty). Ponieważ przepisy ustawy o systemie oświaty nie zawierają w tym zakresie szczególnych regulacji, uznać należy, że przy obliczaniu wieku osoby fizycznej termin upływa z początkiem ostatniego dnia (art. 112 zd. 2 k. c). W konsekwencji co do zasady wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci, które w dniu 1 września mają już ukończone 3 lata. Jedynie - jak już wskazano - w szczególnych przypadkach, może być przyjęte do przedszkola dziecko, które ukończyło 2,5 roku.

Na tle opisanego stanu prawnego pojawia się kilka istotnych z punktu widzenia zainteresowanych rodziców problemów. Zezwalając na przyjęcie do przedszkola dziecka 2,5 rocznego ustawodawca odwołał się do pojęcia „szczególnie uzasadniony przypadek”, a więc typowego zwrotu niedookreślonego. Zwroty niedookreślone w sposób oczywisty przesuwają obowiązek konkretyzacji normy prawnej na etap stosowania prawa i w związku z tym dają organom je stosującym pewną swobodę decyzyjną. Jednakże praktyka stosowania takich zwrotów niedookreślonych może ulegać wypaczeniu, na skutek powoływania się na takie zwroty, bez próby ich wypełnienia konkretną treścią. W tym kontekście znaczenia nabiera okoliczność, czy osoba, która spotkała się z odmową realizacji jej uprawnienia, może korzystać ze środka prawnego weryfikacji sposobu, w jaki czyniony jest użytek z przyznanej przez ustawodawcę władzy dyskrecjonalnej. W realiach niniejszej sprawy powinno to oznaczać prawną możliwość weryfikacji odmowy przyjęcia dziecka do przedszkola. Analiza obowiązujących w tym zakresie przepisów ustawy o systemie oświaty nie wskazuje na to, iż ustawodawca zdecydował się na przyznanie takiego środka w przypadku odmowy przyjęcia dziecka do przedszkola.

W związku z powyższym powstaje problem efektywnej kontroli prawidłowości przyjmowania do przedszkoli dzieci w wieku 2,5 - 3 lat. Nie istnieją bowiem żadne proceduralne gwarancje tego, iż przyjęcia tej grupy dzieci do przedszkoli nie następują według dowolnie ustalonego kryterium.

Uwagi powyższe przekazuję Pani Minister stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) z prośbą o zajęcie stanowiska w omawianym zakresie, zwłaszcza zaś w kwestii zapewnienia proceduralnych gwarancji umożliwiających efektywną kontrolę prawidłowości przyjmowania dzieci do przedszkoli.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich